

SABATA KUNGS

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Moz. 2:1-3, 2. Moz. 20:8-12, 5. Moz. 5:12-15, Mat. 12:1-13, Jāņa 9, 19:30.

ATMIŅAS PANTS:

„Sabats ir celts cilvēka dēļ un ne cilvēks sabata dēļ. Tā nu Cilvēka Dēls ir kungs arī pār sabatu.” Marka 1:27, 28.

GALVENĀ DOMA:

Septītās dienas sabats daudzos veidos norāda mums uz Jēzu, mūsu Radītāju un Pestītāju.

„**I**esākumā bija Vārds, un Vārds bija pie Dieva, un Vārds bija Dievs. Tas bija **iesākumā** pie Dieva. Caur Viņu viss ir radies, un bez Viņa nekas nav radies, kas ir. Viņā bija dzīvība, un dzīvība bija cilvēku gaisma. Gaisma spīd tumsībā, bet tumsība to neuzņēma.

Nāca cilvēks, Dieva sūtīts, vārdā Jānis. Viņš nāca liecības dēļ, lai liecinātu par gaismu, lai visi nāktu pie ticības caur viņu. Viņš pats nebija gaisma, bet nāca, lai liecinātu par gaismu. Tas bija patiesais gaišums, kas nāca pasaulē, kas apgaismo ikvienu cilvēku. Viņš bija pasaulē, un pasaule caur Viņu radusies, bet pasaule Viņu nepazīna. Viņš nāca pie savējiem, bet tie Viņu neuzņēma. Bet, cik Viņu uzņēma, tiem Viņš deva varu kļūt par Dieva bērniem, tiem, kas tic Viņa Vārdam, kas nav dzimuši ne no asinīm, ne no miesas iegribas, ne no vīra gribas, bet no Dieva.” (Jāņa 1:1-13)

Šie panti, protams, norāda uz Jēzu. Jēzus bija tas, kas radīja „visas lietas”, un Jēzus bija tas, kas dod glābšanu tiem, kas „tic Viņa vārdam”. Tas ir, Jēzus ir Radītājs un arī Glābējs. Un, kā Bībele mums parāda, abi šie būtiskie Jēzus darba aspekti ir atrodamī sabata bauslī.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 18. februārī!

SABATS IESĀKUMĀ

Viena no Bībelē visdziļāk iestiprinātajām patiesībām ir tā, ka Ēdenē, pilnīga Dieva radītajā pilnīgajā pasaulē, septītā diena bija nošķirta no pārējās nedēļas un atzīta par svētu. Tik tālu sniedzas septītās dienas sabats. No šīs pasaules viedokļa raugoties, tālāk par to aiziet nav iespējams. Tāpēc sabats ir viena no visfundamentālākajām Bībeles patiesībām.

Kādas četras Dieva darbības ir aprakstītas 1. Mozus 2:1-3, radot sabatu? _____

Dievs radīja dienu, Viņš atpūtās šajā dienā, Viņš svētīja septīto dienu un svētēja to, kas nozīmē, ka Viņš padarīja to svētu jeb nošķīra to svētai lietošanai. Cik brīnīšķīgi, ka Dievs pats „atpūtās” septītajā dienā! Lai arī ko tas nozīmētu, tas parāda, cik nopietni mums vajadzētu attiekties pret šo dienu, jo Dievs pats tajā atpūtās.

Arī 1. Moz. 2:3 apliecina, ka Radītājs „svētīja” septīto dienu – tieši tāpat, kā Viņš dienu iepriekš bija svētījis dzīvniekus un cilvēkus (1. Moz. 1:22, 28). Dievs uz šo sabata svētīšanu atsaucas dekaloga ceturtajā bauslī, uz visiem laikiem sasaistot radīšanas sabatu ar iknedēļas sabatu.

Ievēro, cik reizes frāze „septītā diena” ir atkārtota 1. Moz. 2:1-3! Kāda iespējamā nozīme ir šai atkārtotībai? _____

Šī īpašā diena ir minēta trīs reizes. Tas akcentē septītās dienas sabata neparasto dabu un skaidri nošķir to no pārējās nedēļas. Tam vajadzētu vienmēr atgādināt mums, ka Dievs nepadarīja pirmo dienu vai jebkuru citu dienu par īpašu. Īpašā svētība pieder septītajai dienai un nevienai citai.

Radot septītās dienas sabatu, Dievs pabeidza savu radīšanas darbu. Viņš no septiņām dienām izveidoja nedēļu. Šo nedēļas ciklu varam novērot viscaur Rakstos un vēsturē. Tādējādi Dievs demonstrē savu daudzveidīgo spēku ne tikai pār telpu un to, kas tajā atrodas, bet arī pār laiku. Nevienam no mums nevar grozīt stundas vai pat minūtes. Laiks bez žēlastības iet uz priekšu, pilnīgi ārpus mūsu kontroles. Cik tāpēc svarīgi ir mācīties uzticēties Kungam ar to niecīgo laika daudzumu, kas mums uz zemes pieder!

Pārdomā laika ritumu, kā tas aizrauj mūs sev līdzī ik mirkli, ik dienu, ik gadu! Lai gan mums nav kontroles pār pašu laiku, līdz zināmai robežai mēs varam noteikt, ko mēs darām ar savu laiku. Cik labi tu izlieto savu laiku? Ar ko tu aizpildi to? Kā tu varētu labāk izlietot savu laiku, to mazumiņu, kas tev šeit ir? _____

SABATS 2. MOZUS GRĀMATĀ

Izlasi 2. Moz. 20:8-11. Ko Kungs saka, kas mums ir jādara un kāpēc? _____

Visai saimei, ieskaitot visus kalpus un kalpones, strādniekiem un „priekšniekiem”, ir jāatpūšas kopā. Sabats ir lielā izlīdzināšanas diena, atbrīvotājs no jebkādas sociālas netaisnības. Dieva priekšā visas cilvēcīgās būtnes ir vienādas, un sabats ir vienreizējs veids, kā pagodināt šo būtisko patiesību, īpaši pasaulē, ko tik ļoti pārvalda ļaunu šķiru struktūras, noliekot vienus „virs” vai citus „zem” pārējiem.

Šis bauslis ir arī rūpīgi strukturizēta literāra vienība:

A. Ievads. „Piemini sabata dienu, ka tu to svētī.” (8. p.)

B. Pavēle. „Sešas dienas tev būs strādāt un padarīt visus savus darbus.” (9. p.)

C. Motivācija. „Bet septītā diena ir sabats Tam Kungam, tavam Dievam.” (10. p.)

B1. Pavēle. „Tad nebūs tev nekādu darbu darīt, nedz tev, nedz tavam dēlam...” (10. p.)

C1. Motivācija. „Jo sešas dienās Tas Kungs ir radījis debesis un zemi, jūru un .. atdusējās.” (11. p.)

D. Secinājums. „Tāpēc Tas Kungs svētīja sabata dienu, lai tā būtu svēta.” (11. p.)

„A” kā ievads satur būtisku sabata baušļa kā vienota veseluma principu.

„B” izsaka pozitīvu pavēli strādāt sešas dienas.

„B1” ir pretēja, aizliedzoša pavēle atturēties no jebkāda darba sabata dienā, ieskaitot visus saimes locekļus. Iekļauti ir arī mājdzīvnieki un viesi.

„C” un „C1” ir uzrakstīta motivācija pavēlēm.

„C” apstiprina laika faktoru – sešu dienu un septītās dienas secību –, uzsverot, ka septītā diena ir Kunga, tava Dieva, sabats.

„C1” satur formālu motivācijas pantu, kas sākas ar „jo”. Tas atklāj detalizētu motivāciju Kunga sešu dienu darba un septītās dienas atpūtas terminos, sakņojot to tieši pirmajā radīšanas nedēļas sabatā.

„D” ir neatkarīgs pants, kas sākas ar „tāpēc” un veido secinājumu. Pēdējie baušļa vārdi „lai tā būtu svēta” saskan ar ievadā izteikto principu.

„A” – „ka tu to svētī”. Abi izteicieni ir saistīti ar svētumu, ar ko Dievs apveltī sabatu 1. Moz. 2:3.

SABATS 5. MOZUS GRĀMATĀ

Lai gan septītās dienas adventisti ir vislabāk pazīstami ar 2. Mozus grāmatā izteikto sabata bausli, Kungs to (un arī visus pārējos baušļus) vēlreiz izteica 5. Mozus grāmatā. Pārsteidzoši ir tas, ka, lai gan baušļi ir izteikti ļoti līdzīgi, valoda tomēr nav tieši tāda pati. Vēl vairāk – 5. Mozus grāmatā izteiktajā bauslī ir dota cita motivācija, kāda nav sastopama 2. Mozus grāmatā.

Izlasi 5. Moz. 5:12-15. Salīdzini to ar 2. Moz. 20:8-11. Kas līdzīgs ir starp šiem abiem, kādas ir atšķirības, un kāpēc šīs atšķirības ir nozīmīgas? _____

Lai gan abos baušļos lielākā daļa ir vienāda, parādās jauns elements un uzsvars. Lai gan abi baušļi runā par to, ka kalpiem ir jāatpūšas sabata dienā, 5. Mozus grāmatā šī doma tiek uzsvērtā. Pantā rakstīts, ka viņiem ir jāievēro sabats, „lai tavs kalps un tava kalpone var atpūsties tāpat kā tu pats” (5. Moz. 5:14). Šeit mēs redzam to, kas skāra citas dienas: kā sabats palīdz saimniekam un kalpam kļūt līdzvērtīgiem – abiem ir jāatpūšas vienā un tajā pašā dienā. Sabats tīri praktiskā ziņā nodrošināja kalpiem aizsardzību, jo saimnieki noteikti gribētu, lai kalpi strādā bez apstājas. Šī aizsardzība ielikta pašā bauslī, un tās saknes ir pati radišana.

Protams, rodas interesants jautājums. Kad sabats tika izveidots pirmoreiz, tas bija kā radišanas piemiņa nekritušā pasaulē. Tam nebija nekāda sakara ar kalpiem un kalponēm un noteikti ne ar vergiem Ēģiptē, kas simbolizēja grēka verdzību un atbrīvošanu no šīs verdzības. Šis jaunais elements tātad tika pievienots bauslim pēc grēkā krišanas, citiem vārdiem, sākotnējais priekšraksts tika mainīts un nu saturēja ko tādu, kā sākumā nebija.

Tādējādi, kā tas sākotnēji bija iecerēts, sabats bija radišanas simbols. Pēc grēka ienākšanas tas kļuva par simbolu gan radišanai, gan pestīšanai, kas pats par sevi ir atjaunošanas veids (2. Kor. 5:17, Gal. 6:15, Atkl. 21:1). Radišana un pestīšana Bibēlē ir cieši saistītas. Tikai Dievs Radītājs varēja būt Dievs Pestītājs, un tos abus apvieno viena Persona – Jēzus (skat. Jāņa 1:1-14). Abas baušļa versijas parāda, ka septītās dienas sabats simbolizē Jēzus darbu, mūsu radišanu un pestīšanu.

Pārdomā jautājumu par verdzību, no kā Kristus mūs ir apsoliļjis atbrīvot! Kādi apsoliļjumi par brīvību tev ir Jēzū? Kā tu vari iemācīties paļauties uz to un ļaut, lai Kungs padara to reālu tavā dzīvē? _____

JĒZUS UN VIŅA SABATS. 1. DAĻA

Grāmatas ir sarakstītas un vēl joprojām tiek rakstītas ar mērķi pierādīt, ka Jēzus, būdams miesā, ir parādījis, ka septītās dienas sabats nav svarīgs, pievēršot uzmanību svētdienas svētīšanai vai mūsdienās izplatītākam uzskatam, ka septītās dienas sabats ir atcelts un aizvietots ar vispārīgāku „atpūtu” Kristū.

Tomēr liekas, ka nevienā no evaņģēliju ziņojumiem par Jēzu un sabatu nav atrodama izvēles iespēja. Turklāt blakus šādu grāmatu acimredzamajam iemeslam (vajadzībai attaisnot septītās dienas sabata atmešanu pēdējo 17 vai pat 18 gadsimtu laikā kristietības lielākajā daļā) kā nāves spriedums šim bauslim tiek izmantoti ziņojumi par Kristus dziedināšanu sabatā.

Kā ir ar šiem argumentiem? Rūpīgi pārlūkojot, ko Jēzus darīja sabatā, atklājas tieši pretējais tam, ko šie teologi cenšas izdabūt no aprakstītajiem notikumiem.

Izlasī uzmanīgi Mat. 12:1-13, pievēršot īpašu uzmanību dziedināšanai sabatā! Lasot to, jautā sev, kāds ir dziedināšanas konteksts, kāpēc Jēzus to darīja tieši šajā dienā un ko Viņš ar to gribēja pateikt? _____

Iespējams, ka atslēga, kas visu paskaidro, ir 7. pants. Tieši ar to bija saistīta visa problēma: ar cilvēkiem, ar žēlastību un laipnību un ar citu cilvēku mīlestību. Pareizi ievērots, sabats piedāvā mums vairāk iespēju parādīt laipnību un žēlastību pret tiem, kam tas vajadzīgs, nekā jebkura cita nedēļas diena, kad mēs esam spiesti pelnīt dienišķo maizi. Problēma bija tā, ka sabata diena bija apkrauta ar cilvēku izgudrotiem likumiem un regulējumiem, kas drīz kļuva par pašmērķi, nevis līdzekli, kas ved uz mērķi – mīlestību pret Dievu un citiem cilvēkiem. Mīlestība, Bībele saka, ir likuma piepildīšana, un jebkas, kas šo likumu padara par mīlestības iznīcinātāju, ir jāatmet. Sabats bija kļuvis par likumu bez mīlestības, par skarbu legalismu. Lūk, pret ko Jēzus cīnījās, dziedinot sabatā.

Reliģiskā iestādījuma skarbumu labi varēja redzēt kopš dzimšanas aklā vīra dziedināšanā (Jāņa 9. nod.). Aplūko uzmanīgi 16. pantu! Pārrunājiet jautājumu par likumu bez mīlestības!

Visbeidzot, ja Jēzus būtu izmantojis dziedināšanu sabatā, lai novērstu ļaudis no burtiskā septītās dienas sabata, tad tas patiešām būtu bijis dīvains veids, kā to izdarīt.

Pajautā sev, kādos vēl veidos cilvēks var ievērot likumu bez mīlestības? Vai arī tu esi vainīgs šajā jautājumā? _____

JĒZUS UN VIŅA SABATS. 2. DAĻA

„Viss piepildīts!” (Jāņa 19:30)

Jēzus, darot brīnumus sabbatā, parādīja, kas patiesībā ir sabats. Tā ir dziedināšanas un atjaunošanas diena. Jēzus mērķis sabbatā bija pievērst uzmanību Dieva radošajam spēkam. Tādējādi sabats ir diena, kad Viņš atbrīvo gūstekņus (Lūk. 4:31-37), liek klibajiem staigāt (Lūk. 13:10-17, Jāņa 5:1-9) un atjauno redzi akļajiem (Jāņa 9. nod.).

Jēzum sabata centrā bija cilvēks, nevis noteikumi, kas, bez šaubām, daļēji ir iemesls, kāpēc Viņš izteica slaveno apgalvojumu, ka sabats ir celts cilvēka dēļ, nevis cilvēks sabata dēļ. Vienlaikus, kā mēs redzējam iepriekš, noteikumi – pareizi ievēroti – aizsargā cilvēkus.

Jēzus ne tikai ar savu dzīvi pastiprināja sabata derīgumu un atpūtas svarīgumu, bet arī nāvē. Izlasi Mat. 27:57-28:1, Marka 15:42-16:1, Lūkas 23:52-24:1 un Jāņa 19:31-20:1. Ko visi četri evaņģēliju rakstnieki šeit pasaka? Ko tas stāsta mums par sabbatu, īpaši domājot par to, vai sabats vēl ir spēkā vai nav? _____

Ko Jēzus darīja pēc tam, kad bija izsaucies: „Viss piepildīts!” (Jāņa 19:30), tas ir, pēc sava pestīšanas darba? _____

Viņš atpūtās septītajā dienā. Izklausās pazīstami? Kur mēs to jau esam redzējuši? Protams, 1. Moz. 2:1-3. Pēc Dieva radīšanas darba Viņš atpūtās septītajā dienā. Tagad, pēc atpestīšanas darba, Viņš dara tieši to pašu.

Visā šajā jautājumā par to, ka Jēzus vadīja cilvēkus prom no sabata, Viņa dusēšana kapā sabbatā ir patiešām vēl viens dīvains veids, kā ir pateikts tieši pretējais. Ja Viņa nāve apzīmogo jauno derību un jaunā derība it kā atceļ septītās dienas sabbatu, tad cilvēks ir spiests pieņemt loģiku, ka pēc krusta sabata bauslis vairs nav spēkā. Ja tas tā būtu, kāpēc tad sabata atpūta bija pirmais, ko Jēzus pēc krusta nāves darīja?

Tādējādi Jēzus gan ar savu dzīvi, gan ar nāvi parādīja, ka sabats vēl joprojām ir svarīgs un spēkā esošs.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

„Vai tad Dievam vajadzētu aizliegt saulei pildīt savu uzdevumu sabatā, lai tā aizardētu savus dzīvinošos starus un nesildītu zemi un nebarotu augu valsti? Vai svētajā dienā vajadzētu apstāties visu pasauli uzturošajai sistēmai? Vai Kungam jāaizliedz strautiem apūdeņot laukus un mežus un jāpavēl jūras viļņiem apturēt savu nerimtīgo plūdumu? Vai lai kvieši un pārējā labība mitējas augt un briestošie vīnogu ķekari pārstāj gatavoties? Vai lai koki un puķes sabatā neraisa ziedus un pumpurus?

Tad cilvēkiem pietrūktu zemes augļu un svētību, kas dzīvi dara patīkamu. Dabai jāturpina sava nemainīgā gaita. Dievs ne mirkli nevar atraut savu roku, lai cilvēkiem nebūtu jāiet bojā. Arī cilvēkam šajā dienā kaut kas ir jādara. Ikdienas darbi ir jāveic, slimnieks jāapkopj, trūcīgo vajadzības jāpmierina. Grēko tas, kurš cietējam sabatā nesniedz palīdzību. Dieva svētā dusas diena ir iecelta cilvēka dēļ, un žēlsirdības darbi ir pilnīgā saskaņā ar tās mērķi. Dievs negrib, ka Viņa radījumi ciestu kaut vienu stundu ilgāk, ja to var atvieglot sabatā vai kādā citā dienā.” Elena Vaits „Laikmetu ilgas”, 206., 207. lpp.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Mūsdienās ir viegli nosodīt to vēsumu un cietumu, ar kādu reliģiskie vadītāji uzbruka Jēzum par to, ka Viņš dziedināja sabatā. Un viņi noteikti tiks tiesāti savas rīcības dēļ. Vienlaikus pamēģini iedomāties sevi viņu vietā. Šie cilvēku likumi bija pastāvējuši jau tik ilgi, ka šie vadītāji domāja – noteikumi ir pati sabata būtība. Tātad viņi no sirds ticēja, ka Jēzus bija pārkāpis sabatu. Kā mēs justos, ja kāds šodien atnāktu pie mums un apgalvotu, ka viņam ir liela gaisma un patiesība, bet pēc mūsu saprašanas viņš mīdītu ar kājām ceturto bausli? Kā mēs reaģētu? Kādu svarīgu mācību mēs varētu gūt no šī vingrinājuma, kā atšķirt patiesību no tradīcijām un kāpēc to vienmēr nav viegli izdarīt?

2. Grupā pārrunājiet vairāk domu, ka Dievs atpūtās pēc radišanas darba un arī pēc pestīšanas darba. Kā mums saprast, cik nozīmīgs ir šis brīnišķīgais fakts?

3. Iedomājies sevi kāda cilvēka vietā, kas tic – Jēzus brīnumi sabatā parāda, ka Viņš to atcēla. Salīdzini, kas rakstīts Bībelē, ko Jēzus teica un darīja, ar to, kā tu iztēlojies, ko Viņš darītu, ja patiešām būtu atcēlis sabatu. Kā tu domā, ko Viņš būtu darījis citādi?

KOPSAVILKUMS:

Bībele atklāj Kungu kā septītās dienas sabata Kungu, kas ir galvenais Viņa kā Radītāja un Pestītāja apliecinājums.